

Smaastykker.

3.

Om Reinhardts „Valdemar Atterdag“.

Af Kr. Erslev.

I min Anmeldelse af ovennævnte Værk berørte jeg, at det havde været af Interesse, om Forfatteren nøjere havde oplyst, hvad han under den sidste Gjennemarbejdelse af sin Bog havde optaget fra Rydberg og Schäfer, og hvad han allerede havde bemærket uafhængig af disse Forfattere, hvis Arbejder jo først udkom, efterat han forlængst havde fuldendt det oprindelige Manuskript til sin Skildring. I Anledning af denne Ytring (ovenfor S. 287) har Etatsraad Reinhardt henvendt sig til mig med den Anmodning, at jeg nærmere vilde prøve hans endnu bevarede Manuskript og derefter udtale mig om de Ændringer, der vare foretagne deri; disse ere meget lette at bemærke, da Forfatteren paa Grund af sin haarde Sygdom lige siden 1873 har været ude af Stand til at skrive, saaledes at alle Forandringer i hans oprindelige Manuskript ere indførte med Dr. Møllerups mig velbekjendte Haand. Naturligvis har jeg gjerne efterkommet dette Forfatterens Ønske, og Resultatet af den derefter foretagne Prøvelse kan siges med faa Ord.

Rydbergs Værk har foranlediget R. til paany at gjennemarbejde Fremstillingen af Valdemars Erhvervelse af Skaane i 1360; det er imidlertid derved vanskeligt at sige, hvad der hidrører fra Kjendskabet til den først hos Rydberg helt aftrykte

Traktat af 10. August 1360, og hvad fra denne Forfatters egne Bemærkninger. Man ser af Manuskriptet, at R. har forladt den af Munch opstillede Hypothese om, at Helsingborg Slot blev overgivet til Hertug Albrecht og af denne til Kong Valdemar; i Overensstemmelse hermed ere Siderne 272—276 meget forandrede. Allerede paa tidligere Steder spores Paa-virkning af Rydberg i flere karakteristiske Tilføjelser, saaledes S. 253 [Helsingborg Slot] „med en større eller mindre Del af Landskabet“; S. 254 [et Forlig mellem Fader og Søn,] „ved hvilket denne, som det hedder, nødte den Førstnævnte til at sige sig løs fra de i Kjøbenhavn ligeoverfor Danekongen indgangne Forpligtelser“; S. 262 [Skaane,] „til hvilket Landskab han nu helt eller delvis i de af Kong Magnus paa Mødet i Kjøbenhavn indgaaede Forpligtelser kunde paaberaabe sig en ligefrem traktatmæssig Ret“; og dertil slutter sig saa som et Indskud S. 279: „en Ret, som Magnus tilmed efter det Foregaaende maa antages endog gjentagne Gange at have givet Afkald paa“. I øvrigt har R. selv oplyst sit Forhold til Rydberg i flere af Noterne til Tredje Bog, især 103, 114, 132 og 136.

Hvad Schäfer angaar, har Reinhardt i sin fjerde og femte Bog mangfoldige Berøringspunkter med den tyske Forfatters Fremstilling; men de Ændringer, som dennes Værk har fremkaldt, ere dog kun faa i Tallet og af ringe Betydning; i disse enkelte Tilfælde er endda Schäfer altid anført i Noterne. Ligefrem optaget fra denne er kun Henførelsen af Lauenburgernes Overenskomst med Hanseaterne til 1362 i Stedet for til 1368 (S. 309 med Note 13) og Forstaaelsen af Bestemmelsen om Krigsfangerne i Vaabenstilstanden 1362 (S. 318 med Note 27), hvilket sidste ogsaa har foranlediget nogle Ændringer S. 339; Fremstillingen af Slaget ved Helsingborg er paavirket af Schäfer paa den Maade, som R. selv har forklaret det i Noten S. 563. I andre Tilfælde forholder Forfatteren sig kun rent polemisk til Schäfer, saaledes i Noterne 14, 23 og 32 til Fjerde Bog og 51 til Femte Bog, medens alle de øvrige ikke faa Forandringer i disse Partier af Reinhardts Værk hverken umiddelbart eller middelbart synes fremkaldte af Schäfers Bog.